

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 22 март 2021 г.
(OR. en)

7247/21

ENV 174
CLIMA 55
MAR 43
PECHЕ 98
COMPET 202
FIN 196

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	22 март 2021 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	6758/21
Относно:	Специален доклад № 26/2020 на Европейската сметна палата, озаглавен „Действията на ЕС за опазване на морската среда са с широк обхват, но без задълбоченост“ — Заключение на Съвета

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета по горепосочената тема, приети от Съвета на неговото 3787-о заседание, проведено на 22 март 2021 г.

Специален доклад № 26/2020 на Европейската сметна палата, озаглавен „Действията на ЕС за опазване на морската среда са с широк обхват, но без задълбоченост“

— Заключение на Съвета —

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

1. КАТО ПРИПОМНЯ заключенията си относно подобряване на разглеждането на специалните доклади, изготвяни от Сметната палата в рамките на процедурата по освобождаване от отговорност¹;
2. ПРИВЕТСТВА Специален доклад № 26/2020 на Сметната палата, озаглавен „Действията на ЕС за опазване на морската среда са с широк обхват, но без задълбоченост“;
3. ПОДЧЕРТАВА икономическото, социалното и екологичното значение на морската среда и нейните природни ресурси;
4. ПРИПОМНЯ ангажимента на ЕС за изпълнение на приетата от ООН Програма до 2030 г. за устойчиво развитие, и по-специално цел за устойчиво развитие № 14, с която се определят цели в областта „Живот под водата“; както и ангажимента на ЕС към приетите от ООН цели от Аичи по силата на Конвенцията за биологичното разнообразие; ОТБЕЛЯЗВА, че тези цели още не са постигнати;
5. ПРИПОМНЯ съобщението на Европейската комисия „Европейският зелен пакт“, което съдържа предложения за преход във всички сектори на икономиката и стратегия за устойчив растеж, преследващи справедливост и приобщаване и чиято цел е да се гарантира благоденствието и едновременно с това опазването на нашата планета;

¹ Док. 7515/00 + COR 1.

6. ПРИПОМНЯ ОСВЕН ТОВА стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г. и одобрените по същия въпрос заключения на Съвета²; ИЗТЪКВА целта на стратегията да се разработи план на ЕС за възстановяване на природата и да се създаде по-широка мрежа от защитени сухоземни и морски зони на територията на ЕС, който план да бъде съгласуван и ефективно управляван и да включва опазването най-малко на 30% от моретата в Европа, една трета от които да бъдат строго защитени, като всички държави членки участват съвместно в постигането на тези цели, отчитайки националните условия; ОТБЕЛЯВА, че в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г. се призовава за пълното прилагане на общата политика на ЕС в областта на рибарството (ОПОР), Рамковата директива за морска стратегия (РДМС), Директивата за птиците и Директивата за местообитанията; ПРИПОМНЯ и стратегията „От фермата до трапезата“, обявена едновременно със стратегията на ЕС за биологичното разнообразие;
7. ПРИЗНАВА, че някои риболовни методи и други дейности чрез добив на ресурси и нанасяне на щети на морското дъно оказват натиск върху морската среда; в този контекст ОТБЕЛЯВА, че последиците от изменението на климата, замърсяването във всичките му форми, включително морските отпадъци, пластмасовите микрочастици и подводния шум, разпространението на чужди видове, развитието на крайбрежните райони и други човешки дейности също могат да окажат отрицателно въздействие върху морското биологично разнообразие;
8. ПОДЧЕРТАВА, че за справянето с предизвикателствата пред морските екосистеми, като се насърчава тяхното опазване и възстановяване, и за постигането или поддържането на добро екологично състояние съгласно РДМС — екологичното измерение на интегрираната морска политика на ЕС, спешно е необходим интегриран подход към защитата и устойчивото използване на морската среда, наред с другото чрез активен принос на всички съответни секторни политики и инструменти като ОПОР, Директивата за птиците и Директивата за местообитанията, Рамковата директива за водите и общата селскостопанска политика, както на национално равнище, така и на равнището на ЕС, като същевременно се признава специалната роля на регионалните морски конвенции и когато е приложимо — на регионалните организации за управление на рибарството (РОУР);

² Док. 12210/20.

9. ПРИПОМНЯ, че в съответствие с Договорите изискванията за защита на околната среда трябва да бъдат включени в определянето и изпълнението на политиките и действията на Съюза, в частност, за да се насърчи устойчивото развитие;
ПОДЧЕРТАВА, че ЕС се е ангажирал със защитата на морската среда и опазването на морските биологични ресурси чрез своята политика в областта съответно на околната среда и рибарството;
10. ПРИПОМНЯ, че в рамките на ОПОР ЕС разполага с изключителна компетентност за опазването на морските биологични ресурси, а ЕС и държавите членки имат споделена компетентност в областта на околната среда, включително опазването на морското биологично разнообразие; ПОДЧЕРТАВА, че в обхвата на ОПОР попада опазването на морските биологични ресурси и управлението на рибарството и флотите, експлоатиращи тези ресурси, и че тази политика има за цел да гарантира, че риболовните дейности и общата организация на пазара на продукти от риболов и аквакултури (общите организации на пазарите) са устойчиви от екологична, социална и икономическа гледна точка с цел да се сведе до минимум отрицателното им въздействие върху морската екосистема;
11. ПРИЗНАВА вече предприетите от Комисията и държавите членки мерки за поддържане или постигане на добро екологично състояние на морската среда;
ПРИЗНАВА, че е важно да се подкрепят всички усилия за постигане на напредък в ефективната защита на морските екосистеми и за намаляване на натиска от човешките дейности, които ги засягат, като същевременно се насърчава устойчивото рибарство, включително действия от страна на държавите членки за цялостното изпълнение на разпоредбите на законодателството в областта на околната среда и рибарството;
12. ИЗРАЗЯВА СЪЖАЛЕНИЕ, че въпреки продължаващите усилия, действията до момента не можаха да доведат до възстановяване на морските води на държавите — членки на ЕС, в добро екологично състояние, нито на риболова до устойчиви равнища за някои видове, нито пък можаха да спрат загубата на морско биологично разнообразие в [...] моретата, включени в доклада на Сметната палата; ОТБЕЛЯЗВА, че според доклада на Сметната палата, в Атлантическия океан, където управлението на рибарството е свързано предимно с ограничения на допустимия улов, е налице измеримо подобрение по отношение на постигането на максимален устойчив улов, докато в Средиземно море, където управлението на рибарството е свързано най-вече с ограничения на риболовното усилие (а не на улова), риболовът е два пъти над устойчивите равнища;

13. В този контекст ОТБЕЛЯЗВА, че споделеното управление на рибарството с държави извън ЕС е допълнително предизвикателство за защитата на морската среда в Средиземно море; освен това ОТБЕЛЯЗВА, че продължаващите усилия за подобряване на управлението на рибарството в Средиземно море започнаха да дават измерими резултати, както показва новият Доклад за състоянието на рибарството в Средиземно и Черно море (SoMFi 2020), според който процентът на подложените на прекомерен риболов запаси е намалял с над 10% между 2014 г. и 2018 г., а броят на рибните запаси с висока относителна биомаса през последните 2 години се е удвоил;
14. НАСЪРЧАВА Сметната палата да разшири този преглед до всички морски региони или подрегиони; СЧИТА, че с цел бъдещи подобрения, одитът следва да обхваща и други аспекти на РДМС, така че да бъдат включени всички дескриптори за морската среда, като се акцентира върху преобладаващия натиск върху всеки регион или подрегион, установен в изготвените съгласно РДМС национални морски стратегии, и пречките за постигане на добро екологично състояние;
15. ПРИПОМНЯ техническия доклад № 4/2019 на Европейския тематичен център за вътрешни, крайбрежни и морски води (ETC/ICM) за Европейската агенция за околна среда, озаглавен Multiple pressures and their combined effects in Europe's seas („Множествен натиск и комбинираното му въздействие в моретата на Европа“), в който се правят подобни наблюдения във връзка с антропогенния натиск върху морската екосистема; ОТБЕЛЯЗВА, че този документ може евентуално да предложи допълнителен поглед върху дескрипторите и регионите, необхванати от Специален доклад № 26/2020 на Европейската сметна палата;
16. ОТБЕЛЯЗВА, че действията за опазване на морските биологични ресурси може да бъдат финансирани, наред с другото, чрез Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА) за периода 2021—2027 г. и програмите LIFE и Interreg; ПРИПОМНЯ и това, че в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г. се посочва, че ЕФМДР следва също така да подпомага прехода към по-селективни и по-малко вредящи техники на риболов;
17. ПРИВЕТСТВА трите препоръки на Сметната палата във връзка с морската среда на ЕС, като същевременно отчита регионалния акцент на доклада и признава необходимостта от координирани действия за оценка също и на въздействието на други дейности върху морската среда;

Определяне на регулаторните и административните промени, необходими за защитата на уязвимите видове и местообитания

18. ОТЧИТА препоръката на Сметната палата Комисията и съответните държави членки да засилят до 2022 г. връзките между политиките в областта на околната среда и на рибарството, като определят какви регулаторни и административни промени са необходими за защитата на уязвимите видове и местообитания, които едновременно:

- улесняват по-бързото прилагане на мерките за опазване, изисквани съгласно ОПОР, и
- разширяват защитата върху повече видове (по-специално класифицираните като критично застрашени) и местообитания в светлината на съвременните научни познания.

19. В този контекст ПОДКРЕПЯ:

- цялостното изпълнение на съществуващото законодателство, както и амбициозен преглед на РДМС;
- определянето от държавите членки на целите за опазване за всички морски защитени зони и укрепването и цялостното изпълнение на необходимите мерки за опазване, защита и възстановяване с цел постигането на тези цели, включително укрепването на планове за управление, или изготвянето им, когато такива липсват, с подходящото участие на заинтересовани страни, за да се гарантира, че защитените видове и местообитания постигат или поддържат добро екологично състояние;
- повишаването на ефективността на процедурите съгласно член 15 от РДМС и член 11 от Регламента относно ОПОР, като се вземат предвид съответните процедури съгласно Директивата за птиците и Директивата за местообитанията;
- гарантирането на актуалността на списъците на застрашените и изчезващите видове и местообитания, като се вземат предвид най-добрите налични научни становища, както и принципът на предпазливост, допринасящ за приемането от държавите членки на мерки за опазване, необходими за спазване на задълженията, произтичащи от екологичното законодателство на Съюза, както е посочено в член 11 от Регламента относно ОПОР;
- подобряването на проектирането на морски защитени зони и тяхното управление с цел създаването на съгласувани, представителни и добре управлявани мрежи в морските води на държавите — членки на ЕС;

20. ОТЧИТА препоръката на Сметната палата до 2023 г. Комисията и съответните държави членки, предвид дългогодишния упадък на морските екосистеми в Средиземно море:
- да проучат възможността за установяване на допълнителни защитени риболовни зони в басейна на Средиземно море; и
 - да докладват редовно за постигнатия напредък и за необходимостта от корективни действия в рамките на многогодишния план за Западното Средиземноморие, за да може да бъдат набелязани и предприети корективни действия;
21. В този контекст ПОДКРЕПЯ:
- мерките за управление и опазване в рамките на ОПОР да продължат да се определят в съответствие с най-добрите налични научни становища с цел справяне с прекомерния риболов и предотвратяване на прекомерната експлоатация на морските ресурси чрез предприемането на подходящите действия за управление в посока на по-устойчива риболовна дейност;
 - ефективна система за контрол на рибарството, по-специално за борба с незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов;
 - инструментите на ЕС за справяне с риболовния свръхкапацитет да се съгласуват с регионалните нужди и въздействие върху околната среда;
22. ПОДЧЕРТАВА, че всяко допълнително действие, насочено към подобряване на мерките за защита в Средиземно море, следва да бъде съобразено с Конвенцията от Барселона на Програмата на ООН за околната среда/Плана за действие за Средиземно море (UNEP/MAP) и с компетентните международни и регионални риболовни организации, за да се гарантира съгласуваност на усилията в тази област;

23. ОТБЕЛЯЗВА препоръката на Сметната палата Комисията и държавите членки, в контекста на следващото програмиране на ЕФМДРА, най-късно до 2023 г. да определят инструменти за увеличаване на приноса на финансирането от ЕФМДРА за целите на опазването на морската среда;
24. ПОДЧЕРТАВА, че липсата на финансови средства, специално предназначени за защитата на морската среда, е крайно остър проблем; ПОДЧЕРТАВА, че ЕФМДР се използва на национално равнище само частично за мониторинг и установяване на мерки (включително мерки за пространствена защита) в съответствие с РДМС, както и за управлението, възстановяването и мониторинга на защитените зони по „Натура 2000“ в съответствие с Директивата за местообитанията; ПРИПОМНЯ, че настоящият обхват на средствата по линия на LIFE е ограничен до пилотни и иновативни проекти, като по този начин се свива възможността за използването им за мерки за управление и изпълнение, насочени към постигане или поддържане на добро екологично състояние на морската среда, както и за друга допълнителна подкрепа за опазването на биологичното разнообразие;
25. ПРИПОМНЯ, че за действия в областта на климата следва да бъдат предназначени 30% от бюджета на ЕС и разходите по линия на Next Generation EU, а за цели в областта на биологичното разнообразие — 7,5% от годишните разходи, считано от 2024 г., и 10% от 2026 г.;
26. В този контекст ПОДЧЕРТАВА значението на:
- приключването възможно най-бързо с приемането на фондовете и програмите по МФР за периода 2021—2027 г., които ще допринесат за финансирането на защитата и опазването на морската среда;
 - предвиждането на специално финансиране за постигането на целта за разширяване на мрежата от морски защитени зони, определена в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г., включително на финансиране от частния сектор.